

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate.

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român“, „Foaia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român“, „Foaia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Ce se pregătește în Balcani

— Orientul va aduce încă multe surprize în actualul război —

(L. P.) Asupra teatrului războiului balcanic sânt îndreptate acum toate privirile diplomaților, cercurilor militare și ale opiniei publice europene. Fiindcă numai dela evenimentele ce se vor mai desfășura acolo se așteaptă un răspuns edificator la chinuitoarele întrebări: 1. Cine va învinge? și 2. Cât va mai dura războiul?

Până acum apar evidente, convingătoare, următoarele fapte:

Serbia e bătută, ocupată în cea mai mare parte de armatele germane și austro-ungare, bulgare. Ajutorul ce i s'a promis din partea Ententei, Serbia nu-l vede și nu-l simte.

Strategia retragerii adoptată de armata sârbă, ocolind o luptă decisivă pentru a prelungi operațiile militare ale Bulgariei și Puterilor Centrale cât mai mult — în nădejdea de a putea apoi coopera cu trupele anglo-franceze — n'a fost de nici un folos. Serbia nedispunând ca Rusia de teritorii prea întinse, strategia retragerii nu poate fi folosită de oștirea sârbă luni de zile, cum au făcut-o rușii — ci trebuie să-i puie capăt chiar zilele acestea căci a ajuns aproape la granița muntenească și albaneză — și a se retrage și mai departe — ar însemna să părăsească cu totul hotarul sârb și să transplanteze războiul pe teritoriul muntenească și albaneză.

Serbia dar redusă la propriile ei forțe, — și astea atât de mici în comparație cu acele ale contrarilor ei — se prăpădește izolată și părăsită de aliatele ei, Rusia, Franța, Anglia, Italia, pentru ale căror interese s'a jertfit în zadar.

Ententa își dă acum seamă că Serbia nu mai poate fi ajutată temeinic, nu mai poate fi salvată. De aceea Ententa își propune să-și salveze măcar propria-i reputație, propria-i demnitate, și printr-o acțiune nouă, mare, surprinzătoare în Orient — să risipească credința ce amenință să se întărească tot mai mult în țările civilizate, cum că cauza Ententei e definitiv perdută. Plecarea ministrului de război englez,

Kitsener, în Orient — este un indiciu că Ententa are intenții serioase în Balcani. Zăbovirea lui Kitsener la Paris, Roma, vădește că el s'a consfățuit cu guvernul francez și italian ca pe o bază unitară și colectivă, puterile Ententei să contribuie cu forțele lor, la o nouă întreprindere militară în Orient. Rusia iarăși a fost încunostințată de modalitatea acestei întreprinderi și cerându-se concursul — își concentrează forțe însemnate în sudul Basarabiei, iar flota ei e iarăși gata de atac.

Cu alte cuvinte Ententa pune acum în scenă ceva mare, pune în vedere o armată puternică de 4—500.000 oameni în Balcani — asta ca să impresioneze în deosebi Grecia și România, de al căror concurs are mare trebuință. Am reprodus zilele trecute în ziarul nostru, observațiile foarte caracteristice apărute în organul ministerului de externe francez „Le Temps“, în care se spunea categoric: »Ententa trebuie să reinsuflească încrederea Greciei și României în forța ei și să readucă aceste popoare la cauza Ententei. Trebuie să le arătăm, că dacă Ententa e hotărâtă să trateze cu asprime pe aceia cari s'au unit cu inamicii noștri, sântem gata să răsplătim imediat serviciile ce ne fac amicii noștri. Sosirea trupelor franceze și engleze la Salonic trebuie să servească de punct de plecare pentru noi conversațiuni diplomatice la București și la Atena, cari să fie mai precise și mai lămurite.«

Afirmațiile acestea ale ziarului autorizat francez își găsesc confirmarea prin știrile sosite din Atena și București, că reprezentanții Ententei tratează din nou cu guvernele de acolo. Impătrita Înțelegere speră încă să atragă de partea ei Grecia și România și armata ei debarcată la Salonic, la care se va adauga armata greacă și română — va constitui un factor puternic în războiul din Orient, menit să distrugă toate planurile Germaniei de a domina în Balcan, și de a înfrânge Anglia în Egipt.

Dar neamțul are o vorbă: »Der Zeitraum, der zwischen Entschlüssen und deren Ausführung liegt, in der Regel dazu führt, dass es immer anders kommt.« (Intervalul ce este între luarea unor hotărâri și înlăptuirea lor, face, de regulă, ca totdeauna să se în-

tâmple altfel de cum ți-ai făcut socoteala.)

Iar românul are și el o vorbă la fel: »Socoteala de acasă cu cea din târg cam nu se potrivește.«

Așa și cu Ententa. Își face multe socoteli, croiește noi planuri, mari grandioase. Dar la realizarea lor, va avea de furcă cu neamțul. Și neamțul nu doarme. Superioritatea germanilor în special și a puterilor centrale în general în actualul război constă tocmai în aceea, că prevăd toate cu deamănuntul, la ele nu-i nimic improvizat, aranjat în pripă — ci totul cumpănit, rânduit cu sistemă și temeinic. Puterile centrale veghează în Balcani și iau act de tot ce pregătește Ententa. E destul să amintim un singur lucru: Masele inerte, pasive ale Turciei — cari până acum n'au putut lua parte la război, din cauza lipsei de muniții și arme — sânt acum echipate. Pe Dunăre doar pornesc zeci de șleperi cu material de război din Germania destinat pentru Turcia. În recentul discurs ținut de ministrul de război turc, Enver Bey în parlamentul otoman — dânsul a observat că imperiul turc dispune de două milioane de soldați. Ori aceste două milioane de soldați n'au luptat încă nici la Dardanele, nici în Caucaz, nici în Egipt — ci vor lupta de abia — când vor fi prevăzute cu tot materialul de război sosit din Germania.

Așa dar o forță — pe care Ententa a cam trecut-o cu vederea în nouile ei socoteli în Balcani.

Pe Grecia, Ententa nu poate conta așa sigur — cum crede. Disolvarea Camerei grecești — fiindcă a avut o majoritate favorabilă Ententei — este un indiciu ce politică urmărește acum regele Constantin al Greciei.

Cât privește România — nici acum nu putem face proorociri. România așteaptă încă și astăzi desfășurarea evenimentelor în Balcani — cu arma la picior.

Până la finele anului 1915 — vom fi însă lămuriti pe deplin — asupra urmărilor pentru întreg războiul european — al acțiunii din Balcani, precum și de partea cui se va alătura Grecia și România.

Pretul unui exemplar 6 fileri.

DIN ROMÂNIA

Întâlnire între miniștri români și un reprezentant al Rusiei?

Ziarele »Dimineața« și »Universul« publică aceiaș știre, cum că d-nii dr. C. Angelescu, ministrul lucrărilor publice, Al. Constantinescu, ministrul domeniilor, Vintilă Brătianu deputat, generalul Ilescu, secretar general al ministerului de război, Emil Petrescu, primarul Bucureștilor, Al. Cottescu, directorul căilor ferate și alți 4 ofițeri superiori din statul major au sosit la Călărași. Tot acolo a sosit cu automobilul venind din Oltenița și trimesul Rusiei, prințul Uzurov. — Dacă a avut loc o consfătuire între reprezentantul Rusiei și miniștrii României nu se spune — ci ziarul »Universul« dă numai câteva amănunte de altă natură, anume:

Înălții oaspeți români au venit direct de la Mărculești unde au vizitat ferma d-lui N. Seceleanu și expoziția de cai țărănești din acea regiune.

S'a dispus a se înființa acolo o crescătorie de cai pentru ministerul de războiu.

În portul Călărași au vizitat expoziția de cai țărănești. Cea mai mare parte din cai au fost cumpărați de ministerul de domenii.

Apoi în automobile au trecut pe șoseaua Ghiciu, în inspecție, dispunând înălțarea și lărgirea ei spre a fi ferită de inundații. Cu o șalupă militară au trecut apoi la Silistra.

După cât a putut transpira, această vizită e în strînsă legătură cu studierea prelungirii liniei ferate Călărași — port până la Silistra, pe terasamentul deja construit între aceste orașe până la punctul Ciciu-Dîrstorei din fața portului Silistra.

Prințul Uruzoff a plecat cu automobilul la Ghigiu, spre a vizita cele opt vapoare rusești cari după cum se știe, s'au refugiat în porturile românești cari se află acostate la gura Borcei.

Amănunte despre întrunirea »Federației Unioniste« dela Iași

Întrunirea ce au ținut-o părtașii Ententei la Iași a avut loc în mijlocul unor mari pregătiri de forțe polițienesti și armate. De teama de turburări, s'a adus la Iași regimentul 8 de vînători din Boteșani. Iașul părea sub stare de asediu. Jandarmii erau înarmați cu revolvere.

Au vorbit la aceasta întrunire: Părintele Lucaciu, Dim. Greceanu, Paul Negulescu, N. Filipeșcu, Mișu Cantacuzino, prof. Toma Ionescu, prof. Vasile Dimitriu, Oct. Goga, Prof. Al. C. Cuza, L. Moldovanu, Emil Lahovari, Take Ionescu, B. Delavrancea.

Iată amănuntele despre decursul acestei întruniri:

Întrunirea s'a deschis la orele 2 d. a. în sala Caragiale.

D. Greceanu a propus ca președinte al întrunirii pe păr. Lucaciu.

Părintele Lucaciu face apel ca toți să uite dușmanii și să-și dea mâna pentru realizarea unității naționale. Protes-

tează contra insinuărilor că »Federația« a urmărit scopuri politice. Mai protestează contra aducerei forței și a baionetelor contra aceluia cari luptă pentru sfînta cauză națională. Noi vom restabili ordinea, pe când cei cari aduc armata contra noastră, dovedesc că sunt contra ordinii publice.

D. Greceanu începe prin a protesta vehement contra guvernului care uzînd de forța autorităților locale, a pus toate piedicile pentru ținerea întrunirii de față, oprind și sala »Sidoli«. Salută pe frunțașii veniți la Iași pentru a propovădui marea cauză a neamului și dela care depinde existența țării. Acești frunțași și-au dat cu toții mâna în fața marelui cauze, uitînd deosebirele politice ce îi despart. D-sa respinge apoi insinuările că între moldoveni și munteni ar fi deosebire de vederi și că »Federația Unionistă« ar fi contra Basarabiei. Nu renunțăm la Basarabia!

D. Octavian Goga a spus: Declar că astăzi este ultima oară când mai iau cuvîntul în întruniri publice din țară. Vremea vorbelor trebuie să treacă. Înțeleg de acum să-mi fac datoria și prin fapte, nu prin vorbe.

D. Mișu Cantacuzino: Din incoherența și lipsa de hotărâre a guvernului a ajuns țara în cea mai primejdioasă situație din câte le-a avut vre-odată.

Mai departe, vorbește despre pretenția neutralitate a României arătînd că a fost nesinceră, iar politica nehotărîtă a guvernului a adus desbinări în lumea politică a României și a discreditat țara; deasemenea și izolarea României se datorește indolenței actualului guvern. Chiar Germania și Austro-Ungaria ne vor purta în totdeauna resentimente în urma atitudinii șovăelnice a guvernului. D-sa termină cerînd mobilizarea imediată și cooperarea cu armatele rusești din nord și cu armatele Aliatilor din Macedonia pentru a lupta contra Puterilor Centrale.

Despre celelalte discursuri vom reveni în numărul viitor.

Cum răspund agricultorii români la învinuirea ce li se aduce că fac jocul intereselor streine

Organul marilor agricultori din România, »Agrarul« de sub direcția d-lui Alex. Ciurcu, (președintele Asociației ziaristilor din România) răspunde cu vehemență la acuzarea adusă agricultorilor de către presa liberală, că ar face jocul intereselor străine.

Iată ce scrie »Agrarul«:

Dacă agricultorii noștri au comis vreo greșală în lupta ce dau pentru apărarea intereselor lor economice, cari sunt ale țării întregi, apoi vom avea noi francheta de a mărturisi: au comis greșeală, imensa greșeală, de a fi voit și de a voi și acum să lupte numai cu arme civilizate, cu armele convingătoare ale bunului lor drept.

Agricultorii noștri nu și-au dat încă scama, că pentru a reuși în țara românească, trebuie să se conformeze obiceiului pămîntului: trebuie să țipe, să exagereze, să recurgă la trivialități, să arunce învinuiri închipuite, să facă in-

truniri la Dacia, să țină discursuri pline de vorbe late, să manifesteze pe stradă, să trimită bătăuși în fața cordoanelor de soldați și la nevoe, să aranjeze și ceva descărcări involuntare de revolvere.

Dacă ar fi procedat în felul acesta agricultorii români s'ar mai fi găsit insultători cari ar fi băgat de mult spaima în toți Costineștii și ceilalți dușmani ai lor, interesele lor ar fi fost satisfăcute și nu s'ar mai fi găsit insultători grațiuți, cari să-și strecoare calomniile prin gazete și cari nu-și măsoară cuvintele.

Solicitudine pentru interese streine? Dar își dau oare seama calomniatorii cât de gravă este învinuirea aceasta? Nu se tem ei că într'o zi vor fi apucați de piept și somați să dovedească cece afirmă cu atita ușurință?

Și cui se aruncă această insultă grațuită? Cu noroiul acesta se stropesc acei cari de peste un an de zile sunt victimele guvernărilor de astăzi, victimele calomniatorilor de astăzi! După ce și-au bătut joc atîta timp de averile oamenilor, de interesele economice ale țării întregi; după ce caută și acum să mai ruineze ce a mai rămas neruinat; apoi tot ei mai asvîrlă în obrazul victimelor cea mai murdară insinuație?

Asta e prea mult!

Agricultorii români au fost până acum oameni civilizați și, după cât știm, au intenția de a continua pe această cale. Dar să nu fie prea din cale afară provocați, căci paharul e plin și picătura fatală de prisos poate să producă o schimbare de atitudine. Și atunci nu va fi bine nici de calomniatori, nici de acei cari nu-și dau seama de realitatea lucrurilor.

Ultima oră

Mari lupte între Prilep și Monastir

— Bulgarii au cucerit pasul Babuna —

Salonic, 18 Noiembrie. — Situația bulgarilor pe frontul de luptă din Macedonia devine tot mai favorabilă. Bulgarii cu forțe colosale, întreprind o acțiune de împresurare la trecătorile Babuna, pornind din Tetova spre Gostinar, așa că ei amenință deodată și orașul Prilep și Monastir. Ei au silit trupele franceze să se retragă la Grotsko. Cercurile guvernamentale sârbești nu se vor mai refugia la Monastir, azi amenințat de bulgari, ci face pregătiri să se strămute la Scutari.

Bulgarii au înconjurat pozițiile sârbilor dela Babuna, silind trupele sârbești să cedeze trecătoarea de acolo. Bulgarii cari înaintează din Tetova, amenință să taie calea de retragere a sârbilor în Macedonia. Vre-o 50.000 de bulgari ocupând Babuna, înaintează spre Prilep.

MERSUL RĂZBOIULUI

Sârbii se pregătesc să se retragă în Muntenegru

— Lupta la granița Basarabiei. — O slăbire a ofensivei italiene. — Sârbii nu s'au putut uni cu trupele anglo-franceze. — Ce cere Ententa dela Grecia. — Dela Dardanele. —

În zăpadă adâncă și 'n mare ger, trupele austro-ungare și germane unite cu bulgarii, string tot mai mult cercul de fier în jurul armatei sârbești, în regiunea muntoasă la răsărit și la miazănoapte de Sandșac, și Novibazar. Sârbii nu se mai retrag acum, ei primesc lupta în munți. Acuma fiecare poziție sârbească trebuie smulșă după lupte crâncene. Pe culmi de munți de 1600 metri se încing lupte înversunate. Fugărirea sârbilor, cu toate greutățile de teren și de luptă, urmează cu o energie de fier. Acum uremază lupte zi cu zi, și sârbii nu mai au răgaz să-și adune proviziile și materialul de război în acțiunea lor de retragere.

Correspondentul italian, Magrini, publică de pe frontul sârbesc — în ziarul Secolo — o icoană tragică a luptei pe moarte a sârbilor. Serbia veche e evacuată de populație. Masse de fugari pornesc pe lungul drum Rasca-Mitrovița—Pristina, în care, cu vitele și avutul lor. Spaima și zăpăceala în șirurile acestor refugiați sunt de nedescris. Ploaia cade cu găleata. Lipsește pâinea și alte articole alimentare și dușmanul se află în nemijlocita apropiere. Situația armatei sârbești este extrem de critică. Dispune acum de foarte puține bucate. Aprovizionarea ei se face acum cu mare greutate. Se fac toate pregătirile ca armata sârbă să se poată refugia în Muntenegru, ca să scape de o înconjurare și de foame.

De pe frontul rusesc nu sosesc acum știri importante. v. Höfer nu are nimic nou de comunicat pe ziua de 17 Novembre. Comunicatul german anunță numai că distrugătoare rusești au bombardat la capătul de nord al Kurlandei, localitatea Petragge, și regiunea dela sud-vest. Altfel situația e neschimbată.

Din Cernăuți mai sosește știrea că la granița basarabeană domnește iarăși o vie activitate de artilerie de ambele părți. Bubuitul tunurilor se aude limpede la Cernăuți. Artileria austro-ungară a reușit să împiedice noi concentrări de trupe rusești. Câteva pozițiuni rusești au fost total distruse. Rușii nu duc lipsă pe acest front de munițiuni.

Ziarele din București sunt informate că Marți seara a sosit în Basarabia de sud, la Ismail 6 noi regimente. Pentru azi se așteaptă noi concentrări de trupe la gurile Dunărei.

LUPTELE DIN APUS

— Nimic nou pe frontul francez. — Din camera eugleză. —

Comunicatul german dela 17 Nov. de pe frontul francez, anunță că în afară de lupte de artilerie și de mine, nu s'a întâmplat nimic deosebit.

— În Camera comunelor, deputatul englez Trevelian a spus că se vede că Ententa vrea să prelungească războiul și să ducă un război de sleire, de istovire. Dar aceasta ar însemna nu numai ruina Germaniei ci și a noastră. Eu nu cer pacea cu ori-ce preț — dar afirm că nu-i nimic înjositor dacă putem realiza aspirațiile noastre și pe calea tratativelor cu adversarii, și nu printr'un război la infinit.

A răspuns ministrul Bonar Law, care a arătat că aspirațiile Ententei nu vor putea fi realizate prin tratative, căci Germania nu va elibera Belgia, nu va ceda Alsacia-Lorena și Polonia, până ce nu va fi bătută, învinsă. Fiecare își dă seama de grozăvile războiului și cu toții am voi să profităm de primul prilej ca să terminăm războiul, dacă aceasta s'ar face în mod onorabil, fără ca siguranța Angliei să fie primejduită.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Ofensiva italiană a slăbit

Comunicatul lui v. Höfer dela 17 Novembre anunță următoarele de pe frontul italian:

Eri n'au avut loc lupte mai mari de artilerie în regiunea Görz. Și activitatea artileriei italiene în raport cu cea din zilele trecute a fost mult mai redusă. Situația e neschimbată pe tot frontul de nord-vest. Alaltăeri una din escadrelor noastre de aeroplane a bombardat orașul italian Brescia cu bombe. Aviatorii noștri au putut observa incendii puternice. Toate aeroplanele s'au întors neatînse.

Höfer, mareșal locot.

RĂFUIALA CU SERBIA

— Sârbii respinși din pozițiile lor muntoase. — Contactul între armata sârbă și trupele Ententei nu s'a putut stabili. — Flota rusă în fața Varnei. —

Înaintarea trupelor austro-ungare — germane și bulgare în Serbia, urmează acum mai încet, dar totuși fără întrerupere. Luptele de baionete ce se dau acum în munți sînt foarte sîngeroase.

Artileria bulgară foarte puternică în-

tre Krivolak și Prilep, în Macedonia — împiedică mereu trupele anglo-franceze să se unească cu trupele sârbești. Trei divizii bulgare atacă pe sârbi în muntele Babuna din Macedonia, și sârbii bătuti au trebuit să evacueze înălțimea Koziac.

— Ziarul «Universul» află din Tulcea că 15 vapoare de război rusești din marea neagră circulă de două zile în apropierea coastei bulgare la Varna.

— «Minerva» află că s'a și produs o luptă navală între flota rusă și cea turcească. — Amănunte lipsesc.

Iată acum ce comunică rapoartele oficiale austro-ungare, germane și bulgare despre noile lupte pe frontul sârbesc:

Trupele austro-ungare, cari luptă la granița Sandșac, au respins ultimele ariergarde muntenegrene dincolo de Lim. Urmărirea sârbilor continuă pretutindeni. Coloana de armată austro-ungară care înaintează spre Sienica, a respins pe dușman din pozițiile lui de munte apărute cu îndârjire la nord de Iavor. Trupele germane ale generalului Kövess au stat eri numai jumătate zi de marș departe de Rasca. La Korsumlja s'au produs lupte locale.

Höfer, mareșal locot.

Comunicatul german anunță:

Urmărirea sârbilor în munți a făcut iarăși bune progrese. Nicăieri sârbii n'au putut opri înaintarea noastră. În mâinile noastre au rămas eri 2000 prizonieri, o mitralieră și 2 tunuri. Șeful Statului major.

Comunicatul bulgar anunță:

Pe toate fronturile operațiile se desfășură favorabil pentru noi. La atacul nostru asupra localității Lebane, la 20 km. la sud-vest de Leskovac, am făcut 1700 prizonieri, capturând și mult material de război. Luptele continuă acolo.

Ce cere Ententa dela Grecia

«Petit Journal» află din Atena, că cu toate energicele străduinți ale Angliei și Franței — ele n'au putut primi un răspuns precis dela guvernul grec, dacă va dezarma trupele Ententei dacă se vor refugia pe teritoriul grec în luptele cu bulgarii. Tratativele între reprezentanții Ententei și Grecia s'au întrerupt din cauza ajutorului financiar. Guvernul grec recunoaște că 'n situația de acum nu-i la locul său să ceară dela Ententa un credit financiar.

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

Comunicatul turcesc,

cel mai nou anunță vii lupte pe multe fronturi. La Sedil Bahr, artileria dușmană a aruncat 8000 granate în pozițiile turcești. La Ari Burnu, artileria turcă a silit un vapor de transport și 1 torpilor dușman să se îndepărteze dela coastă. În Asia mică, pe riul Tigris turcii au scufundat un monitor dușman și au doborât un aeroplan.

Știrile zilei

Ce-i cu pacea?

De o bună vreme ncoace
Se vorbește mult de pace
Prin coloane de ziare
Din diverse capitale
La New-York, în Copenhaga
La Paris, la Londra, — coma
Și în special la Roma...
Umblă toți cu șagămagă
Dar mai ales antantistii
Joacă rău pe pacifiștii
Că 's sătui de vâlvataie
Să mănânce tot — bătaie...
In lipsă de biruință
Prea pricep a lor dorință...
Ș la pace pot s'ajungă
Fără de multă vorbă lungă.
Dacă vor ca să nu piară
N'au decât, ca să o — ceară.
Dar sub o condițiune
Ce forțele centrale or pune!

H. C.

Stefan Bărczy

La Budapesta a fost erii alegerea de primar. Stefan Bărczy, a fost reales primar. Părintele acesta al Capitalei Ungariei — este unul din rarii și marii gospodari, o personalitate de talent multiplu, cu o mare putere de muncă și cu concepții largi. Pentru Budapesta a făcut mult bine, de când e primar, dar în libertatea lui de acțiune a fost restrâns, constrins, încatonaț fie de guvern, fie de coaliția de agrarieni, de marii industriași, etc., etc. Așa că pentru interesul public a avut de luptat cu multe interese personale, particulare, și va mai avea de luptat, fie în dorința lui de a iefteni traiul, de a pune capăt speculei alimentelor, etc. etc.

Miniștrii austriaci la Budapesta

Eri au fost în Capitală, ministrul de interne austriac, baronul v. Heinold și ministrul de agricultură austriac Zenker, cari s'au consfățuit toată ziua la ministerul de agricultură, cu ministrul de agricultură ungar baronul Ghillány și cu cel de comerț, baronul Harkanyi, asupra chestiilor de aprovizionare a mornarhiei cu articole alimentare.

Ungaria are patru noi magnați

Monarhul a numit patru noi membri în Casa magnaților din Ungaria: 1) Edmund Gajari, prim redactorul ziarului guvernamental »Az Ujsag«; 2) Manfred Weiss, proprietarul fabricii de munițiuni cu acelaș nume din Csepel; 3) Koloman Szily, fostul secretar general al Academiei de științe ungare și 4) Elemer Horvath, președintele Bursei de mărfuri și efecte.

O încăierare politică pe străzile Bucureștilor

Ziarul guvernamental »Viitorul« publicând pe o pagină întreagă o scrisoare a d-lui Gr. Filipescu, fiul lui Nicolaie Filipescu, adresată ministerului de război, în care ca mijlocitor intervenia în favoarea unor fabrici franceze de muni-

țiuni — Gr. Filipescu indignat de această demascare, întâlnind pe stradă pe directorul »Viitorului«, d. Berlescu — a tăbărat asupra lui ca să-l bată. Berlescu fiind mai puternic și păstrînd și calmul l'a pus îndată la locul său pe provocator. Încăierarea aceasta a provocat senzație în cercurile politice din România.

Icoane din regiunile rusești amenințate de germani

— Ruina unei averi. — Cum rechiziționează armata rusă proprietățile rusești. — Năvala cazacilor și țărănilor să soarbe spiritul vărsat în rîu. — O beție sălbatică. —

Correspondentul din Rusia al ziarului bucureștean »Adevărul« dr. Duscian, care locuiește pe o moșie a cumnatului său lângă Minsk — regiunea în nemijlocită apropiere a frontului de luptă germano-rus, publică impresii foarte interesante de mizeria ce domnește prin aceste ținuturi rusești cari sînt amenințate să cadă în mâinile germanilor.

Reproducem câteva fragmente mai caracteristice:

Nu pot recunoaște nici curtea, nici casa cumnatului, atîta schimbare întîlnesc privirile obicinuite să vadă priveștiștea pacinică și patriarhală de altădată. Curtea e plină de lume, aci sînt și cazaci și soldați, și sute de lucrători aduși de ingineri la reparația șoselei, aci sînt și fîțarii poposiți pentru o noapte: peste tot locul ard focuri și în jurul oamenii găsesc, coc la spuza focului cartofi, ori stau de vorbă.

Toată familia cumnatului meu și a mea, s'a refugiat într'o odaie, căci casa e rechiziționată de statul major. Într'o cameră locuiește un colonel de cazaci și doi căpitani, într'altă inginerii cu construirea drumului, într'altă odaie au poposit funcționarii acizului veniți să evalueze spiritul, căci proprietatea are și o fabrică de spirit, o odaie au ocupat-o funcționarii chemați să facă inventariul averii proprietății, care trebuie nimicite.

Bine înțeles, întrevederea cu ai mei nu e din cele mai vesele. Cumnatul meu are ochii plini de lacrimi. Nu e ușor să aziști la ruina întregii tale averi, întregii munci de o viață și nu numai de o viață, dar de câteva vieți de om. Fiecare în trecut ca și acum s'a căznit să-și îmbunătățească starea, a cumpărat cu greu fiecare lucru, fiecare părticică din ce face bogăția unei proprietăți rurale. Și toate acestea trebuie nimicite, părăsite, cine știe pentru cîta vreme, chiar pentru todeauna!

Căci situația proprietăților e următoarea: Imediat ce o proprietate intră în zona operațiilor militare, ea este la îndemînă rechiziționată pentru trebuințele militare. Toate produsele câmpului, ca și tot inventarul mobil, cai, boi, sînt cumpărați de către întendență. Avera imobilă e evaluată de zemstvou (administrația județeană), ceace se poate evacua se îndepărtează imediat. Arama e cumpărată de stat dacă singur

proprietarul nu se angajează s'o transporte într'altă parte. Spiritul din fabrici e vărsat în riuri sau îi se dă foc.

Cînd operațiile militare trebuiesc să se întindă pe însăși proprietatea sau cînd din necesități strategice ea trebuie lăsată în mâinile inamicului, atunci soldații nimicesc tot și nu lasă în mîna lor de cît cenușă. Câmpurile sînt arate în lung și lat nimicindu-se recolta, grîul și ovăzul, care nu a fost ridicat e aprins casele, hambarele, tot ce ar putea avea o însemnătate pentru vrăjmaș e nimicite.

Războiul era la 50 de kilometri, dar zgomotul artileriei era perfect de bine auzit, mai ales în diminețile reci și senine. Aeroplanele germane treceau deasupra proprietății mai în fiecare zi; ele sburau spre Pinsk, urmărind șoseaua pe care venisem eu și care era îngrămădită mereu de fugari, de soldați, de artilerie, de proviant.

Ziua dintăi am asistat la nimicirea spiritului. Din beciul în care era strîns în mari cisterne de fier, a fost golit într'un șanț săpat de lângă beciu și pînă în apele Iasoldei, cari curg la jumătate kilometru departe de proprietate. Țărăni, soldații, cazacii, cum au aflat și aceasta după mirosul spiritului, căci nimeni nu îi anunțase, au năvălit în josul rîului, așteptînd să vie primul val cu spirit. Cu bidoane, cu cești, cu pahare, alții se aplecau pe luciul apei și beau amestecul acesta de spirit murdar cu apă.

Efectul n'a întîrziat să se arate. O oră, două, după această operație, câteva duzine de indivizi erau beți, de o beție sălbatică și nestăpînită. Colonelul de cazaci a oprit imediat operația acsiznicilor, căci se temea de scandaluri și s'a hotărît că spiritul rămas va fi aprins. Lucrătorii au săpat o groapă adîncă, la vr'o 300 de pași departe de clădiri și acareturi și spiritul a fost noaptea vărsat printr'un canal în această groapă. Tîrziu cînd soldații erau culcați s'a dat foc spiritului.

Nu voi uita nici odată stilpul de foc care a izbucnit din groapa de spirit și ținut deasupra groapei. Jur, împrejur flacăra albăstruie care multă vreme s'a clădirile aveau o priveștiște stranie, oamenii aveau fețele livide la lumina acesteia stranie și departe, departe, era clar ca într'o zi de vară cînd noui de ploaie acoperă cerul.

Cu pustiirea însă a tuturor ținuturilor pe unde am trecut, s'a ridicat în fața noastră problema întretinerii soldatului. Trebuia să tirim cu noi nu numai munițiuni și o artilerie grea, dar trebuia să cărăm pâinea, ovăzul, fânul și în unele locuri pînă și apă pentru soldații și caii noștri.

Parcă moartea trecuse și cosise nu numai oameni, și lucruri, dar chiar și amintirea că au fost cîndva oameni și lucruri aci.

Nimic, nimic pe întinderi de zeci de verste, nimic decât cerul și pămîntul pustiit — ba nu, din cînd în cînd, haite de cîne alergînd în căutarea vechilor adăposturi, vechilor culcușuri a oamenilor, cari le-au fost stăpîniilor lor